

Bespaar op energie

Goed voor je portemonnee
en het milieu

Energie is duur!

Verwarming, warm water en elektriciteit zijn heel duur in België.

Als je minder energie nodig hebt, is dat goed voor je portemonnee en voor het milieu.

In deze brochure leren we je hoe je kan besparen op je energiefactuur.

Waar gaat onze energie naar toe?

Elektriciteit

=

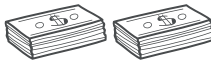

€3000

Verwarming

=

€6000 (met elektriciteit)
€3600 (met aardgas of stookolie)

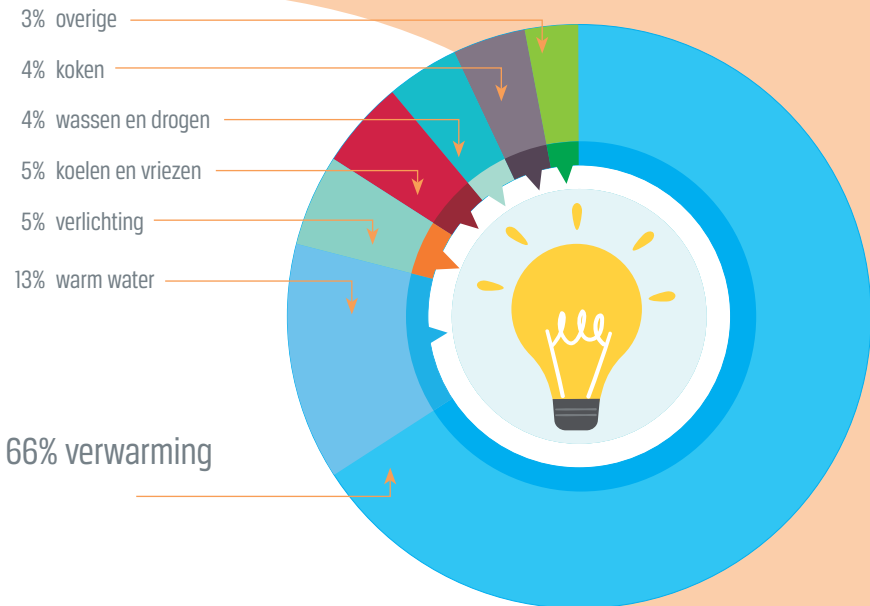

Warm water

=

€1800 (met elektriciteit)
€600 (met aardgas of stookolie)

Verwarming

De comforttemperatuur in een woning zit tussen 18 en 22°C. Normaal gezien moeten we verwarmen tussen oktober en april.

Je lichaam voelt ook de warmte van de dingen rondom je: de stralingstemperatuur. Warme wanden, en ook ramen, voelen comfortabel aan.

Koude (ongeïsoleerde) muren, vloeren of ramen, hebben een lage stralingstemperatuur. Om dit te compenseren zal de lucht in huis warmer moeten zijn om het aangenaam warm te hebben. In oude slecht geïsoleerde huizen staat de thermostaat vaak op 22°C of hoger.

Je moet er dus niet alleen extra stoken om de ruimte warm te krijgen, je moet de ruimte ook extra warm stoken om een warm gevoel te hebben.

Andersom geldt ook: in een goed geïsoleerd huis met warme wanden en superisolerend glas, is het al aangenaam als je de thermostaat op 19 of 20° instelt.

Comforttemperatuur is het gemiddelde van de luchttemperatuur en de stralingstemperatuur van wanden, ramen, vloeren, kortom: van alles rondom je.

Wat zijn de ideale temperaturen?

Slaapkamer: +/- 16 °C

Badkamer (in gebruik): +/- 23 °C

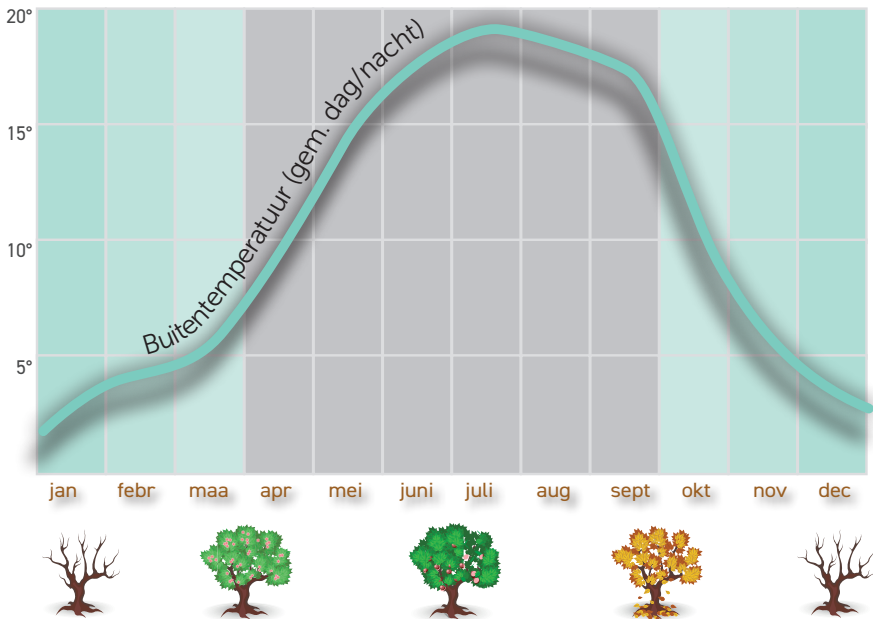

Keuken: +/- 18 °C

Woonkamer/salon: +/- 20 °C

Wanneer moet je verwarmen?

Zuinig verwarmen?

Er zijn verschillende soorten verwarmingssystemen.

Hoe je op een juiste manier verwarmt, hangt af van welk systeem je bij jou thuis hebt.

Bij centrale verwarming wekt 1 toestel de warmte op (centrale ketel). De warmte wordt via leidingen verdeeld over de woning.

Bij de centrale verwarming staan afzonderlijke toestellen in voor de warmteproductie in verschillende ruimtes.

Ook de keuze van brandstof speelt een belangrijke rol. De meest gebruikte energiebronnen zijn aardgas, stookolie/mazout, elektriciteit en pellets.

Centrale verwarming

Thermostaat instellen

Als je kamerthermostaat beschikt over een dag- en nachtregering, kun je de thermostaat programmeren om op bepaalde momenten automatisch om te schakelen naar een ander temperatuurregime.

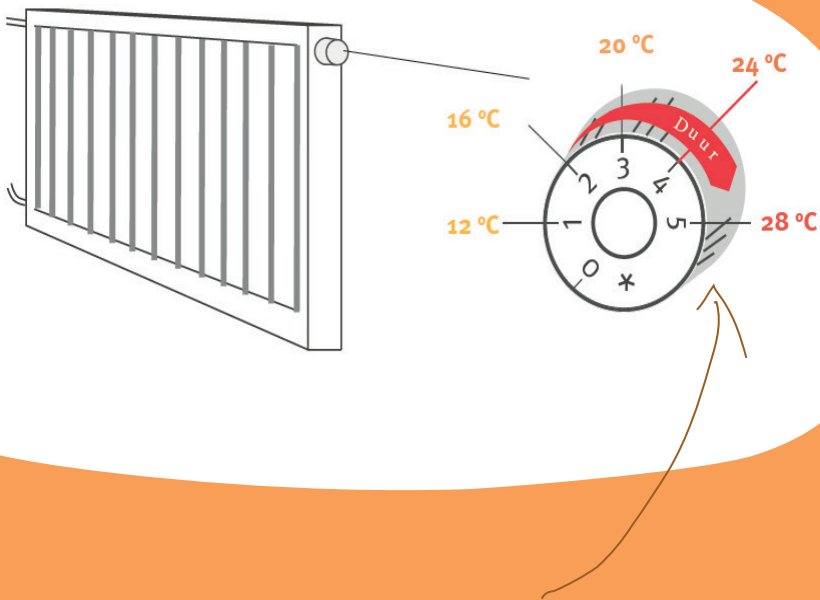
Met volgende stappen geniet je altijd van een aangename temperatuur:

- 30 minuten voor het opstaan: breng de woning op de gewenste comforttemperatuur
- 15 minuten voor het vertrek: schakel de verwarming terug naar het lagere temperatuurregime
- 30 minuten voor thuiskomst: breng de woning opnieuw naar comforttemperatuur
- 30 minuten voor het slapen gaan: schakel de verwarming naar nachtregering
- een stooktemperatuur van 60° zorgt er voor dat bij een condenserende ketel heel wat gas bespaard kan worden.

De woning blijft nog een tijdje op comforttemperatuur zonder hulp van de verwarming. Je kunt klokthermostaten ook programmeren met een aangepast weekend- of vakantieregime.

Thermostaten beschikken vaak over een zomerstand. Deze voorkomt dat uw ketel in de zomer aanslaat als het 's morgens ietsjes frisser is. Een handige tip om onnodig verbruik te vermijden.

Kleef radiatorfolie tegen de wand achter de radiator. De folie bespaart energie bij zowel niet-geïsoleerde als geïsoleerde muren. En de kostprijs van de folie heb je binnen het jaar terugverdiend. Elke stand beantwoordt aan een gewenst temperatuurpeil, van 1 (minst warm)

tot 5 (warmst).

- Als de omgevingstemperatuur daalt, gaat het mechanisme van de thermostaatkraan open om warm water in de radiator te laten.
- De stand vorstvrij * beschermt de installatie bij vrieskou.
- Zet de thermostaatkranen volledig (5) open in de ruimte waar zich de kamerthermostaat (doorgaans de woonkamer) bevindt.
- In de andere kamers kan je met de thermostaatkraan de ideale temperatuur kiezen.
- Vind je dat het 's ochtends niet warm genoeg is, regel dan niet opnieuw de thermostaatkranen maar laat de verwarming gewoon vroeger aanslaan.
- Verander minstens één keer per jaar de stand van elke thermostaatkraan. Zo vermijd je dat het mechanisme blokkeert.

Vloerverwarming

Bij vloerverwarming moet de thermostaat anders ingesteld worden. Vloerverwarming is namelijk trager dan een systeem via stralingswarmte, zoals bv. verwarming met radiatoren. Het zal bijgevolg langer duren om de ruimte op te warmen. Maar eenmaal op temperatuur kost het nagenoeg geen energie om die constant te houden. Hanteer de volgende vuistregels:

- Hou het verschil tussen dag- en nacht-temperatuur miniem. Hanteer een verschil van maximum 2°C. Met andere woorden, als u overdag een comforttemperatuur van 20 °C aanhoudt, ga dan zeker niet onder 18 °C voor de nachttemperatuur. Mocht u deze tot 16°C laten zakken, dan zou het gewoon te veel energie kosten om de chape van uw vloer 's ochtends weer warm te krijgen.
Bij vrieskou, of als uw woning minder goed geïsoleerd is, is het zelfs aangeraden om de temperatuur dag en nacht constant te houden.
- De instelling van uw thermostaat hangt nauw samen met hoe snel de vloer opwarmt - hoe diep zitten de buizen bvb. in de chape?- en hoe goed uw woning geïsoleerd is.

A yellow lightbulb icon with a black base and a black circle around it, positioned at the top right of the orange speech bubble.

Graag 's ochtends meteen om 7u warme voetjes in de badkamer?

Dan start je de verwarming best al minstens 2 uur eerder op.

Accumulatieverwarming

Accumulatoren laden 's nachts op en geven overdag hun warmte vrij.

Accumulatieverwarming bestaat uit:

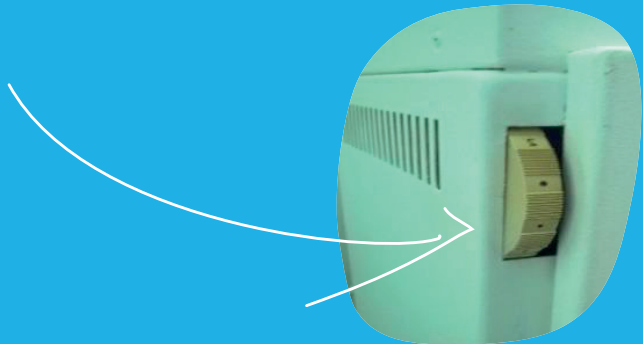
- 1) Accumulatoren zelf, met regelknop (3-5 standen).
- 2) Thermostaat aan de muur.

1. Regelknop op accumulatoren:

Dient om de hoeveelheid die hij oplaadt te bepalen:

- > Regelknop dicht: hij laadt niet op
- > Regelknop open: hij laadt volledig op
- > Hoe lager de stand, hoe minder de accumulator opgeladen wordt.

2. Thermostaat:

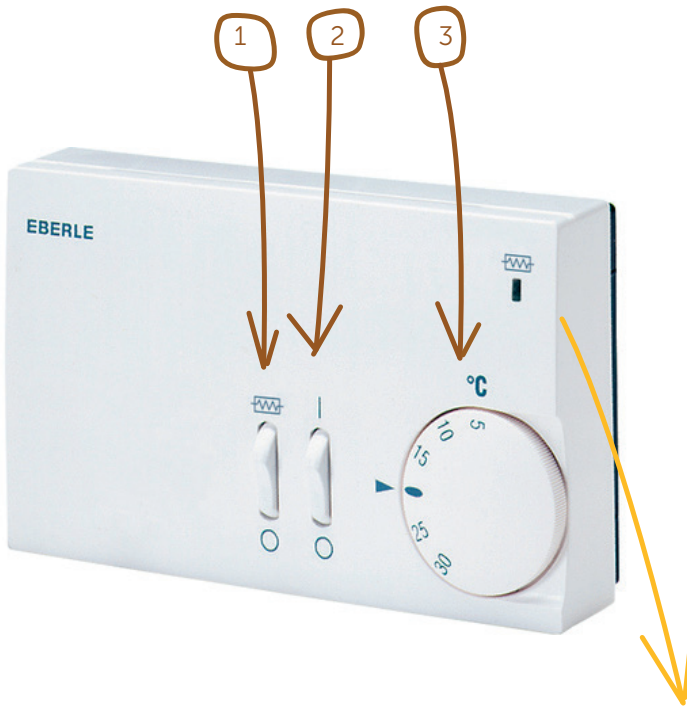
Werkt zoals elke andere thermostaat: hierop stel je de gewenste temperatuur in.

- > Indien de kamertemperatuur minder is dan de gewenste temperatuur: de accumulator zal warmte beginnen te blazen (ventilator slaat aan).
- > Indien de kamertemperatuur overeen komt met gevraagde temperatuur op thermostaat: de accumulator zal zijn warmte vasthouden.

Schakelaar 1 = schakelaar voor elektrische weerstand

Schakelaar 2 = Ventilator aan/uit

Ronde knop = Instellen bij welke temperatuur de weerstand en/of ventilator moet werken
Lichtje bovenaan brandt= elektrische weerstand staat aan (opgelet: indien het lichtje brandt, verbruik je aan dagtarief)

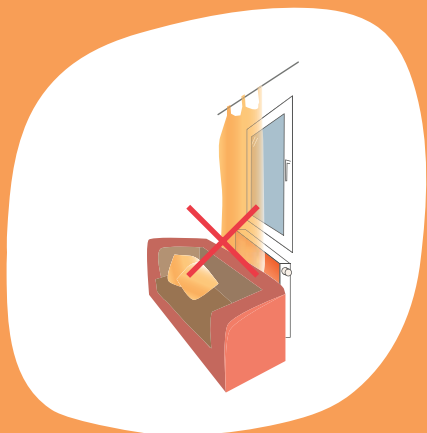

==> duur!

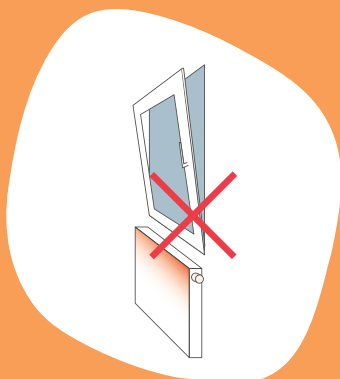
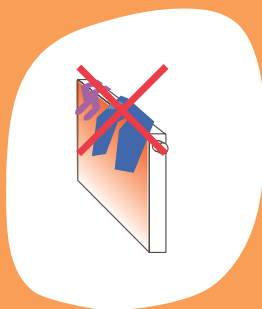
Opgelet: enkel gebruiken in nood (= wanneer de kachel leeg is, of wanneer de kachel onvoldoende opgeladen is):

-> Normaal moet deze knop dus uit staan, enkel te gebruiken als je wil bijverwarmen.

Zorg dat je verwarmingselementen volledig vrij zijn.

Droog geen kleren op je verwarming.

Zet je verwarming uit als je een raam openzet.

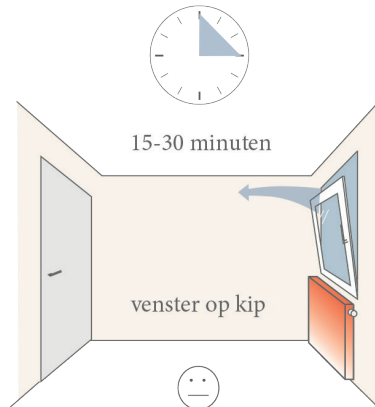
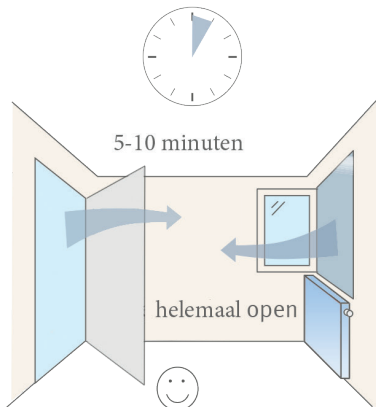
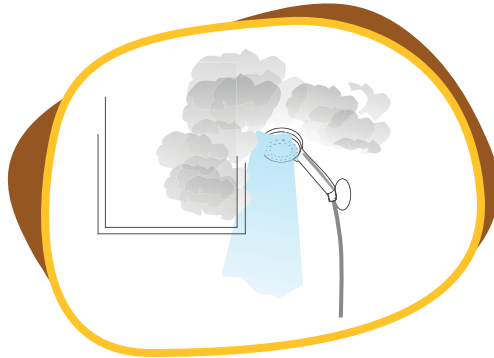

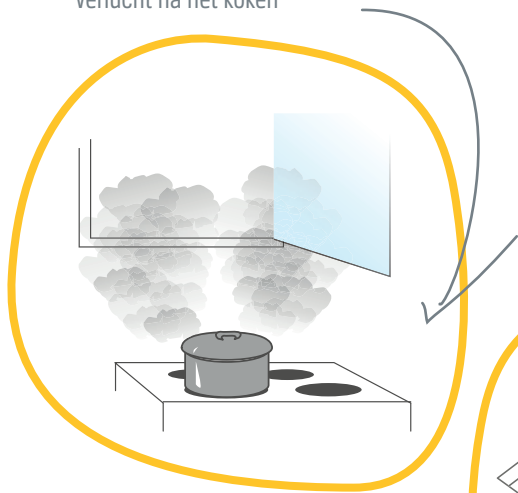
Ventileren en verluchten

Bij het ademen (van jezelf, je huisdieren, zelfs van planten) komt er een kleine hoeveelheid waterdamp in de lucht. Wanneer je een douche of een bad neemt of als je kookt komt er waterdamp vrij. Door al deze activiteiten kan er per dag wel zo'n 10 tot 15 liter water in de vorm van waterdamp in de woning komen. Deze moet de kans krijgen om weg te geraken. Als je niet voldoende verlucht dan kan er zich schimmel vormen.

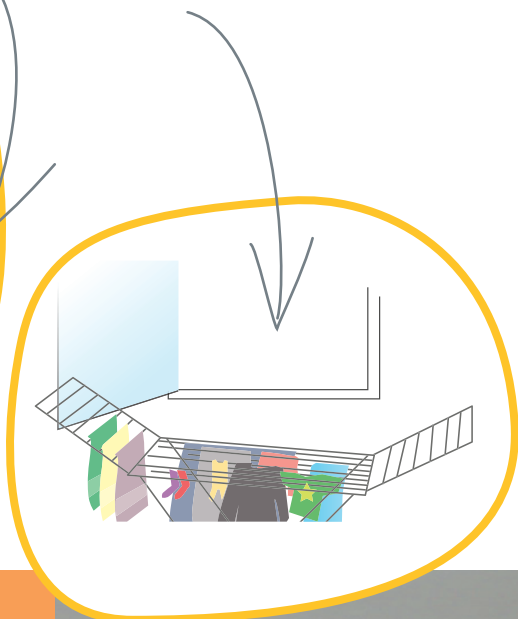
Bij een ventilatiesysteem C is het belangrijk dat de toevoerroosters in de ruimte waar je bent OPEN staan. Bij een D systeem reinig je best maandelijks de filters en vervang je ze jaarlijks.

Verlucht na het koken

Ook als je je was droogt in de woning moet je verluchten om het overtollige vocht af te voeren

Schimmel in je woning?

Schimmels zijn de meest voorkomende oorzaak van vervuiling in gebouwen. Je kan ze herkennen door de verkleurde vlekken op verschillende oppervlakken en door een muffe geur die ze in aangetaste kamers verspreiden.

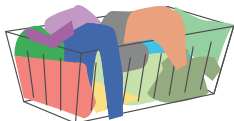
Schimmels planten zich voort door middel van sporen. Dit zijn microscopische deeltjes die door de lucht vervoerd worden. Om tot nieuwe schimmels uit te groeien hebben ze voldoende voedsel, een juiste temperatuur en voldoende vocht nodig.

Voorkom deze schimmels door voldoende te ventileren.

Wassen, drogen en strijken

- Zorg ervoor dat je wastrommel steeds goed gevuld is.

1400 t 20°/ 30°

- Hoe hoger de temperatuur van je programma, hoe meer energie je verbruikt. Temperatuur is afhankelijk van wat de fabrikant aangeeft
- Gebruik altijd de eco-stand van je was- en droogmachine

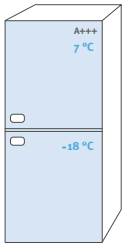
- Droog je was zoveel mogelijk op een wasrek of wasdraad. Vergeet niet te verluchten indien je de was in de woing laat drogen.

- Indien je toch de droogkast gebruikt, gebruik dan de hoogste stand voor het uitzwieren van je was. (1400t/min)
- Bespaar op strijkwerk door de droge was onmiddellijk op te plooiën.

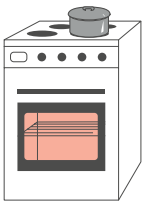
Koelen en vriezen

- Zet je koelkast op 7°C (level 2 of 3) en je diepvries op -18°C.
- Plaats je koelkast/vriezer op een koele plaats.
- Zorg dat je toestellen goed sluiten. Vervang indien nodig de dichtingsrubber.
- Vul uw diepvriezer zoveel mogelijk. Desnoods vult u de lege ruimte op met piepschuim.
- Zet geen warme gerechten in de koelkast.
- Hoe meer u in de koelkast stopt, hoe meer hij verbruikt. Anders dan bij een diepvriezer, beperkt u zich hier dus beter tot het strikt nodige.
- Koop voortaan enkel nog koelkasten met min. een B label (zie pagina 18).

Koken en bakken

- Kook zoveel mogelijk met een deksel.
- Gebruik wat vaker de wok. Zo hoeft u niet eerst water te verwarmen en de kleine stukjes vlees en groente zijn bovendien sneller klaar.
- Gebruik een thermos voor je koffie of thee.
- Gebruik een waterkoker om water te koken.
- Gebruik **NOOIT** je oven als verwarming!

Warm water

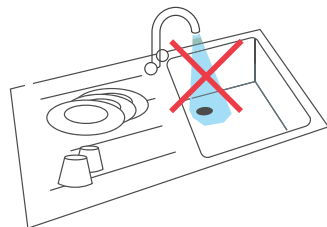
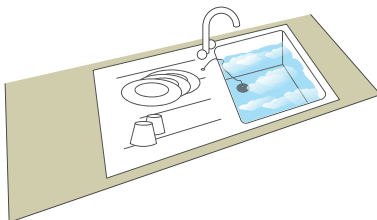
De vaat - Vaatwasser

- Kies een vaatwasser met energielabel A.
- Spaar de vaat op tot de machine vol is: daardoor hoeft de afwasmachine minder vaak aan en het levert een beter wasresultaat.
- Het eco-programma is prima voor een niet al te vuile vaat, en veel zuiniger dan standaardprogramma's.
- Voorspoelen met warm water is niet nodig, maar het verwijderen van grote etensresten wel.
- Controleer regelmatig de filter onderin de vaatwasser. Dan blijft de afwasmachine goed werken.

De vaat - Handafwas

- Gebruik bij de handafwas zo weinig mogelijk warm water.
- Was niet af onder de lopende kraan, maar vul de wasbak.
- Gebruik koud water om voor- en na te spoelen. Alleen een héél vieze vaat heeft daarvoor warm water nodig.
- Gebruik de juiste hoeveelheid afwasmiddel. De beste dosering staat vermeld op de fles.

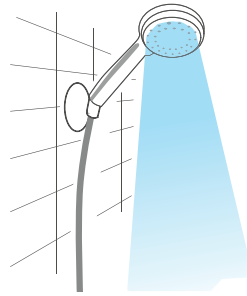

Douche

- Douche max. 5 minuten.
- Een korte douche is tot 5 maal zuiniger dan een bad nemen.
- Installeer een spaardouchekop.
- Zet de douche uit tijdens het inzeppen.
- Laat geen water lopen tijdens het tandenpoetsen.

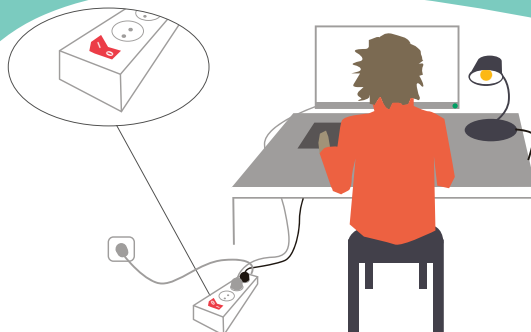
5 minuten

Licht, computer en TV

Doof de lichten als je de kamer verlaat. De goedkoopste lamp is de lamp die niet brandt.

- Stap over op energiezuinige LED-verlichting.
- Laat toestellen niet op stand-by staan. Schakel ze steeds volledig uit. Je kan hiervoor gebruik maken van een stopcontact met schakelaar. Denk hierbij ook aan de laders van een kruimeldief of van een tandenborstel. Haal opladers (GSM, laptop, ...) ook uit het stopcontact als de apparaten opgeladen zijn.

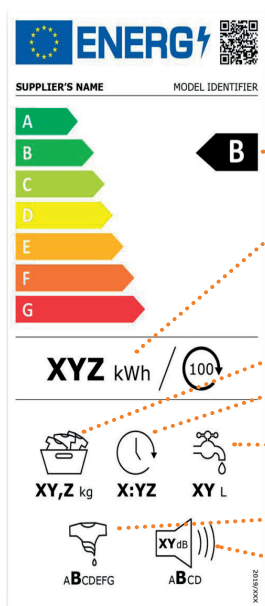

Koop energiezuinige toestellen

- Kies een apparaat met een laag energieverbruik, te herkennen aan energielabel A of B. Dat is veel zuiniger.
- Vaak wordt ten onrechte gedacht dat een apparaat met label E of F ook al heel zuinig is. Dit klopt niet bij koelkasten, vriezers, vaatwassers en wasmachines: daar is F tegenwoordig zelfs het slechtste label op de markt!
- Koop een apparaat op maat: een kleinere koelkast of televisie verbruikt vaak minder energie.
- Gebruik elk apparaat efficiënt: draai pas een was als de trommel vol is, en laat de tv niet aan als niemand kijkt.
- Verminder stand-by verbruik: haal apparaten helemaal van de stroom af als je ze niet gebruikt.

Voorbeeld van een energielabel van een wasmachine

Energielabel
wasmachine

Leverancier/merk en
type-aanduiding

Energie-efficiëntieklasse

Gewogen energieverbruik in
kWh/100 wascycli (met Eco
40-60 programma)

Maximale laadcapaciteit

Duur van het 'Eco 40-60'
programma

Gewogen waterverbruik** in
liter/wascyclit (met Eco 40-60
programma)

Centrifuge efficiëntieklasse

Geluidsniveau centrifugereren

Geniet je sociaal tarief?

Bij de aankoop van een energiezuinige koelkast, diepvries, wasmachine of droogkast heb je recht op een korting van 200 euro via Fluvius. Meer info bij Fluvius, OCMW of het energieloket.

Van het energielabel kun je de energiescore aflezen, die is gebaseerd op de zogenaamde energie-efficiëntieclassen.

Dit gaat van 'zeer energiezuinig' met het label A tot 'zeer energieverspillend' met het label G. Zo weet je op voorhand wat je in huis haalt en of je nieuwe vaatwasmachine of televisietoestel een energievreter is.

Naast de energiescore omvat een energielabel ook het merk of de leverancier van het toestel, het jaarlijkse energieverbruik in kWh en enkele extra pictogrammen afhankelijk van het toestel. Zo kun je voor een wasmachine aflezen wat het gemiddelde waterverbruik is, de capaciteit van het toestel (in kilogram) en hoe efficiënt het droogzwieren verloopt. Op het energielabel van een televisietoestel kun je onder meer zien of het toestel een uitschakelaar heeft – om sluimerverbruik te voorkomen – en wat het vermogen in verbruikstand is.

Waarom is een elektrisch toestel met een energielabel interessant?

Een energielabel is dus niet zomaar een kleurrijke sticker die de verpakking van elektrische toestellen opfleurt. Het is van groot belang dat je dit aandachtig bekijkt en goed vergelijkt.

- Het kan op het eerste gezicht een goed idee zijn om een wat goedkopere koelkast te kopen, maar een iets duurder toestel – met een betere energiescore – kan op langere termijn voordeliger uitdraaien. Als de was- of droogmachine overuren draait in jouw gezin, dan zal het je niet verbazen dat op het einde van de rit een toestel met een B-score jou een heel wat lagere energiefactuur zal bezorgen dan een toestel met een C-score. Laten we de enorme impact eens schetsen met een voorbeeld. Een koelkast – kastmodel met vriesvak – met een B-label verbruikt jaarlijks ongeveer 130 kWh (60€), terwijl eenzelfde exemplaar van 10 jaar oud 350 kWh (160€) verbruikt. Dat is een verschil van maar liefst 100€ per jaar. Nog oudere toestellen verbruiken vanzelfsprekend nog meer.
- In het geval van een wasmachine houdt het energielabel ook rekening met het waterverbruik, bijgevolg zal ook het bedrag op je waterfactuur slinken. Niet alleen jouw portefeuille heeft er dus baat bij, ook het milieu wint bij energiezuinige toestellen. Als er minder energie en grondstoffen verloren gaan, dan is dat beter voor de natuur en onze duurzame toekomst.
Wil je jouw energieverbruik verminderen? Het vervangen van de grootste energievreters zal op termijn een enorm verschil maken.

Meten = weten

1. Online bijhouden van je meterstanden

Via <https://www.energieid.be/> kan je maandelijks online je meterstanden voor water, elektriciteit en gas bijhouden. Je dient eenmaal een account aan te maken en daarna kan je aan de slag. Het voordeel van deze methode is dat je maandelijks per mail een herinnering krijgt om je meterstanden te noteren. Geen excuses meer om dit te vergeten! Bovendien zijn er allerlei opties waardoor je je verbruik kan vergelijken.

2. Wat zegt mijn verbruik?

Het noteren van je meterstanden is al een eerste goede stap. Maar hoe kan je nu weten of je een normaal of eerder een hoog/laag verbruik hebt? Hieronder zie je een overzicht van de gemiddelde verbruiken voor elektriciteit, gas en water.

Elektriciteit (www.vreg.be)

Verbruiker	Jaarverbruik dagmeter in kWh	Jaarverbruik nachtsmeter in kWh	Jaarverbruik uitsluitend nacht- meter in kWh
Kleine verbruiker met 1 meter	600	/	/
Relatief kleine verbruiker met 1 meter	1.200	/	/
Doorsnee verbruik van een gezin met 2 meters	1.600	1.900	/
Doorsnee verbruik van een gezin met één meter	3.500	/	/
Relatief grote verbruiker met 2 meters	3.600	3.900	/
Grote verbruiker met 2 meters + accumulatieverwarming en/of elektrische boiler	3.600	3.900	12.500
Grote verbruiker, met 1 meter + accumulatieverwarming en/of elektrische boiler	7.500	/	12.500

Gas (www.vreg.be)

Gebruik	Verbruiker	Jaarverbruik aardgas-meter (in kWh)
Koken en warm water	Kleine verbruiker	2.326
	Relatief kleine verbruiker	4.652
Verwarming en ander gebruik	Doorsnee verbruik van een gezin	23.260
	Grote verbruiker	34.890

Water (www.vmm.be)

Er zijn sterke prijsverschillen naargelang de gemeente waar je woont en de watermaatschappij die je drinkwater levert. Hieronder een overzicht van de gemiddelde verbruiken en jaarkosten per gezinstype.

	Gemiddeld verbruik	Gemiddelde jaarkost
1 persoons gezin	39 m ³	268 euro
2 persoons gezin	65 m ³	378 euro
3 persoons gezin	91 m ³	493 euro
4 persoons gezin	110 m ³	574 euro
5 persoons gezin	133 m ³	660 euro

Door bewust met je energie om te gaan en te investeren in energiebesparende huishoudtoestellen, kan je zelf al heel wat besparen op je energiefactuur. Maar het is uiteraard ook van immens groot belang om te investeren in de energiezuinigheid van de woning. Wist je trouwens dat dak- of zoldervloerisolatie vanaf 1 januari 2020 verplicht is voor alle woningen?!

Ook dubbel glas is verplicht voor alle woningen.

Fluvius voorziet premies voor eigenaars die investeren in de energiezuinigheid van hun woning. Ook eigenaar-verhuurders kunnen beroep doen op deze premies. Bovendien kan een eigenaar-verhuurder in sommige situaties recht hebben op een extra hoge premie voor dak-of zoldervloerisolatie, hoogrendementsbeglazing en spouwmuurisolatie. De eigenaar heeft hier recht op als de huurder behoort tot de prioritairere doelgroep (zie verder). De eigenaar heeft naast deze extra hoge premie dan ook recht op ondersteuning (bij contacteren aannemers, opvragen en vergelijken offertes, aanvraag premies).

In het najaar van 2022 is gepland een grondige herziening van de premies en leningen door te voeren via mijnverbouwlening en mijnverbouwpremie.

Huur je een woning en heeft deze nood aan energiebesparende investeringen? Spreek hierover met je eigenaar! De eigenaar is niet altijd op de hoogte van de premies en de ondersteuning die hij/zij kan krijgen. Weet je niet zo goed hoe je dit gesprek aangaat of wil je hierbij ondersteuning, ga zeker langs bij Energie en Woonloket van jouw gemeente. Een sociaal adviseur helpt je graag verder.

Colofon

Deze brochure is een initiatief van Wooneco een dienstverlening van Veneco

Uitgave: Veneco
Panhuisstraat 1
9070 Destelbergen
www.wooneco.be

Telefoonnr: 09 261 77 55

Email: energiescan@wooneco.be

V.U.: Sofie Vandelannoote

Tekst: Jurgen Bauwens

Oplage: Editie 2023

